

УДК: 331.56

ВОВКОТРУБ А.О., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **БОНДАР О.С.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

CHATGPT ЯК ІННОВАЦІЯ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Цифрові технології зробили великий вплив на розвиток традиційних секторів економіки, особливо зараз, коли існує технологія штучного інтелекту. Її поширення базується на масовому використанні цифрової інформації та швидкому зростанні комп'ютерної обчислювальної потужності, залишаючи сферу чистих теоретичних досліджень і стаючи сегментом світового ринку, що може призвести до справді революційних результатів.

Ключові слова: штучний інтелект (ШІ), ChatGPT, економічне зростання

ChatGPT — це модель штучного інтелекту, яка бере участь у розмовному діалозі. Це приклад чат-бота, схожого на автоматизовані служби чату, які можна знайти на веб-сайтах обслуговування клієнтів деяких компаній. Він був розроблений OpenAI - технологічною дослідницькою компанією, покликаною гарантувати, що штучний інтелект принесе користь всьому людству. Абревіатура «GPT» у назві означає «генеративний попередній тренувальний трансформатор», тобто спосіб, яким власне ChatGPT обробляє мову. [3]

ChatGPT базується на основі GPT-3.5 моделі мови, навченої створювати текст. ChatGPT було оптимізовано для діалогу за допомогою Reinforcement Learning with Human Feedback (RLHF) – методу, який використовує людські представлення та порівняння уподобань, щоб скерувати модель до бажаної поведінки. [2]

Аналітики міжнародного консалтингового агентства PwC вважають, що у найближче десятиріччя ШІ стане головною ринковою тенденцією та кращим бізнес-інструментом. Згідно з останнім звітом внесок інтелектуальних технологій у глобальний світовий ВВП оцінюється у 15,7 трлн доларів. За прогнозами експертів, саме завдяки ШІ до 2030 року цей показник виросте ще на 14 %. [1]

Чат GPT може бути корисним для економічного зростання в абсолютно різних галузях. Ось декілька прикладів:

– Маркетинг і продажі: чат-боти на основі GPT можна використовувати для автоматичного спілкування з клієнтами, заощаджуючи час і зусилля, збільшуючи продажі та покращуючи задоволеність клієнтів.

– Обслуговування клієнтів: AI-чат-боти можуть відповідати на запитання клієнтів і допомагати швидко й ефективно вирішувати проблеми. Це дозволяє підвищити рівень задоволеності клієнтів і підвищити їх лояльність.

– Фінансові послуги: чат-боти на основі GPT можна використовувати для автоматичного аналізу фінансових даних і розуміння поведінки клієнтів. Це допомагає виявити нові інвестиційні можливості та розробити ефективніші стратегії управління ризиками.

– Медицина: чат-боти, що використовують GPT для генерації відповідей можна використовувати для взаємодії з пацієнтами та надання їм інформації про лікування, допомагаючи зменшити навантаження на медичний персонал.

– Агрономія: системи AI можуть допомагати складати більш точні сівозміни, генерувати графіки поливу, надавати рекомендації з обробки полів, підживлення рослин, тощо. Тобто зменшувати ризик похибки через людський фактор.

Усі ці програми можуть допомогти підвищити ефективність бізнес-процесів і підвищити продуктивність і, як наслідок, сприяти економічному зростанню. Штучний інтелект наразі є однією з найпопулярніших сфер дослідження серед науковців і практиків, оскільки він є ключовим рушієм цифрової трансформації економіки та стає невід'ємною частиною багатьох організацій у державному та приватному секторах. Ситуація на ринку показує, що в Україні існує високий попит на стартап-компанії на основі штучного інтелекту, а темпи зростання інвестицій у цьому напрямку трохи нижчі за середньосвітові. Підсумовуючи, ШІ можна розуміти як економічну категорію, тобто стратегічний фактор виробництва, спрямований на створення стійкого економічного зростання та забезпечення конкурентної переваги будь-якої організації.

Список використаних джерел

1. Штучний інтелект: економіка, інтелектуальна власність, загрози. Теорія і практика інтелектуальної власності. URL: <https://doi.org/10.33731/22021.236555>.
2. ChatGPT general FAQ | openai help center. OpenAI Help Center. URL: <https://help.openai.com/en/articles/6783457-chatgpt-general-faq>.
3. Reiff N. What Is ChatGPT, and How Does It Make Money?. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/what-is-chatgpt-7094342>.

УДК 005:502.1:34

ВОВКОТРУБ Я. В., студент 5 курсу

Науковий керівник – **КОВАЛЬ Н. В.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Розглянуто особливості міжнародних стандартів серії ISO 14000 та екологічного законодавства України. Визначено переваги, які надає підприємству чи організації впровадження системи екологічного менеджменту.

Ключові слова: екологічний менеджмент, міжнародні стандарти ISO, державні стандарти України, система екологічного менеджменту, сертифікація.

Екологічний менеджмент як еколого-центристська система управління базується на міжнародних та національних екологічних стандартах [1].

До основних міжнародних стандартів належить серія стандартів ISO 14000, розроблена міжнародною організацією стандартизації *International Organization for Standardization (ISO)*.